

Besluit **Accreditatierapport en -besluit met een positieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Bachelor in de audiovisuele kunsten (professioneel gerichte bachelor) van de Erasmushogeschool Brussel**

datum	1. Inleiding
11 december 2013	Bij brief van 18 december 2012 heeft het instellingsbestuur van de Erasmushogeschool Brussel te Brussel een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Bachelor in de audiovisuele technieken: assistentie (professionele bachelor) en voor de opleiding Bachelor in de audiovisuele technieken: beeld-geluid-montage (professionele bachelor). Deze aanvragen zijn ontvangen op 18 december 2012 en ontvankelijk verklaard op 6 en 25 juni 2013.
onderwerp	
Accreditatierapport en –besluit Bachelor in de audiovisuele kunsten (professioneel gerichte bachelor) Erasmushogeschool Brussel (001151 en 001152)	De opleiding Bachelor in de audiovisuele kunsten (professionele bachelor) is het resultaat van de samenvoeging in 2013 van beide genoemde opleidingen (obv. Decreet van 13 juli 2012 betreffende de integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten, art. 16).
bijlage	
1	

De accreditatieaanvraag steunt op de visitatierapporten voor de Bachelor in de audiovisuele technieken: assistentie en voor de Bachelor in de audiovisuele technieken: beeld-geluid-montage. De externe beoordeling werd uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Hogescholenraad (VLOHRA).

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- Philippe Vanpuyvelde (domeindeskundige), director of photography van Independent Broadcast Media Professional;

Leden:

- Johan Penson (domeindeskundige), hoofd infrastructuur aan het Kunstencentrum De Vooruit in Gent. ;
- Ilse Polenus (domeindeskundige), productie leider TV;
- Romain Hulpia (onderwijsdeskundige), heeft deelgenomen aan verschillende visitaties, zowel als voorzitter, commissielid en secretaris, heeft ook ervaring met audiovisuele producties;
- Bryan Moors (student-lid), is laatstejaarsstudent aan LUCA school of Arts.

Secretaris:

Marc Vandewalle, secretaris-generaal.

2. Formele overwegingen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de VLHORA vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

Aanvullende informatie

Bij brief van 3 oktober 2013 heeft de NVAO aan de instelling aanvullende vragen gesteld over de stand van zaken van de materiële voorzieningen en het al dan niet aanwezig zijn van een schriftelijk reflectief deel in de afstudeeropdrachten. De NVAO heeft het antwoord op de vragen ontvangen op 28 oktober 2013. De inhoud van vragen is in de tekst met inhoudelijke overwegingen verwerkt, onder verwijzing naar de beantwoording.

3. Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

Doelstellingen

Niveau en oriëntatie

Het departement Rits heeft een competentiedocument tot stand gebracht dat algemene en algemeen-beroepsgerichte competenties formuleert voor alle afstudeerrichtingen, die overeenstemmen met de decretale vereisten. Hieraan heeft elke afstudeerrichting eigen beroepsspecifieke competenties aan toegevoegd. Bij het opstellen van de competenties maakte de opleiding gebruik van het competentiedocument woordenboek Vlaamse Overheid, de competentiebenadering van de VRT, en de Competenties Audiovisueel Deskundige van Selor en het Structuurdecreet.

Domeinspecifieke eisen

In het profiel van de afstudeerrichting *audiovisuele assistentie* wordt vooropgesteld dat er voor zes verschillende beroepsfuncties wordt opgeleid in de audiovisuele sector: programma-assistent, studiomeester, script, algemene opnameleider, eerste assistent en productie-leider. Op dit moment zijn er volgens de opleiding geen algemeen aanvaarde beroepsprofielen voor audiovisuele assistentie. De commissie meent dat de afstudeerrichting Audiovisuele assistentie meer aandacht moet hebben voor een structurele toetsing van de domeinspecifieke competenties met het werkveld.

De afstudeerrichting *Podiumtechnieken* vormt studenten tot polyvalente technici, die na het verwerven van beroepservaring eventueel kunnen doorgroeien tot toneelmeester of productie-leider, en die in de eerste plaats gezelschappen, maar ook schouwburgen, culturele cen-

Pagina 3 van 10 tra, kunstencentra en productiehuizen tot hun werkterrein kunnen maken. De commissie kon vaststellen dat de afstudeerrichting podiumtechnieken haar competenties geformuleerd heeft vanuit een PWO-project dat samen met andere opleidingen Podiumtechnieken (TSO, CVO en Syntra) wordt uitgevoerd en is hier zeer positief over. De commissie vraagt blijvende aandacht voor het actueel houden van de competenties. De commissie vindt dat de afstudeerrichting hiervoor een nog breder segment van het werkveld kan consulteren. De commissie meent dat de afstudeerrichting podiumtechnieken thuishoort bij de opleiding Drama (studiegebied muziek en podiumkunsten).

Voor de afstudeerrichtingen *beeld*, *geluid*, *montage* zijn er volgens de opleiding op dit moment geen algemeen aanvaarde beroepsprofielen. Mediarte, het sociaal fonds voor de audiovisuele sector in België heeft een werkgroep opgestart waarbij de opleiding was uitgenodigd om deze beroepsprofielen op te stellen. Tijdens het visitatiebezoek verduidelijkte de opleiding dat de gesprekken met Mediarte niet vlot zijn verlopen en dat de opleiding zich niet kon vinden in de omschrijving van een aantal functies. De commissie meent dat de opleiding meer aandacht moet hebben voor een structurele toetsing van de domeinspecifieke eisen met het werkveld. Via de internationale netwerken waarover het departement beschikt, blijft zij op de hoogte van het profiel van internationale, vergelijkbare opleidingen.

Programma

Relatie doelstellingen en inhoud van het programma

Via een competentiematrix per afstudeerrichting koppelt de opleiding de vooropgestelde competenties aan de opleidingsonderdelen. De commissie ziet via de matrix echter geen volledige afstemming tussen de lijst met competenties en de opleidingsonderdelen. De commissie beveelt een betere begeleiding aan vanuit de hogeschooldiensten bij de implementatie van competentiegericht leren. Wel heeft er voor de afstudeerrichtingen *beeld*, *geluid*, *montage* een weloverwogen toewijzing plaatsgevonden van de beroepsspecifieke competenties aan bepaalde opleidingsonderdelen.

Professionele gerichtheid

De professionele gerichtheid wordt in de eerste plaats bewaakt via de docenten die vaak deeltijds actief zijn in het werkveld. Daarnaast creëert de opleiding realistische werksituaties in de praktijkopdrachten. De studenten van de verschillende afstudeerrichtingen doen verder professionele ervaring op via de stages. Daarbij hebben de studenten *podiumtechnieken* ook de kans om mee te reizen met de voorstellingen in binnen- en buitenland. De commissie vraagt de opleiding te onderzoeken in welke mate de selectie in het eerste jaar predicatief is voor de verwachtingen die aan de studenten gesteld worden. Door het sterk theoretisch karakter van het eerste jaar gebeurt de selectie ook op theoretische basis, terwijl het werkveld vooral andere, meer praktische en creatieve vaardigheden verwacht.

Samenhang programma

De opleiding kent een aantal leerlijnen, zoals van theoretisch naar praktijkonderwijs. De commissie stelt vast dat de leerlijnen impliciet aanwezig zijn, maar formeel vastgelegd moeten worden. De opleiding zorgt voor een samenhangend programma in de individuele trajecten door een strikte volgtijdelijkheid. De afstudeerrichtingen *assistentie* en *podiumtechnieken* hebben geen gemeenschappelijke opleidingsonderdelen. Theorie en praktijk dienen in het eerste jaar beter te worden geïntegreerd. De afstudeerrichtingen *beeld*, *geluid*, *montage* hebben een beperkt aantal gemeenschappelijke onderdelen en projecten waarbij de verschillende afstudeerrichtingen samenwerken. De commissie onderschrijft de intentie van de opleiding dit aantal te vergroten. De verticale en horizontale samenhang in het programma van *podiumtechnieken* is volgens de commissie groot door een indeling naar de soorten

Pagina 4 van 10 podiumkunsten en de ondersteunende theorie. De afstudeerrichtingen *beeld, geluid, montage* bouwen hun programma op van door docenten ingedeelde ploegen naar een persoonlijke samenstelling ervan; van strak begeleid naar zelfstandig werken; van interne samenstelling naar een externe werking; van oefeningen naar echte producties.

Studielast

De commissie stelt vast dat er nog geen studietijdmetering gebeurt is die de studiedruk in absolute cijfers weergeeft. De opleiding meet de studielast via de studentenenquêtes. Uit de recentste resultaten blijkt dat de belasting per opleidingsonderdeel voor de meeste opleidingsonderdelen niet hoger ingeschat wordt dan begroot. De piekmomenten die soms kunnen ontstaan zijn volgens de opleiding een goede voorbereiding op de situatie in het werkveld. De commissie vraagt om aangepaste vormen van studietijdmetering uit te werken die de absolute studiebelasting aangeeft. Voor de studenten van de afstudeerrichtingen *beeld, geluid, film* geldt dat de vele aanvragen tot ondersteuning van de masterproeven van de Master in de audiovisuele kunsten belemmerend werken voor het volgen van de eigen onderdelen. De commissie verwacht dat het departement dit nauwkeurig bewaakt.

Afstemming vormgeving en inhoud

De commissie stelt vast dat het gezelschapsmodel (synergie met de opleiding Drama) van *podiumtechnieken* als didactisch concept zeer geslaagd is en een evenwichtige balans heeft gevonden tussen techniek en creativiteit. Ook het Ritsmodel (synergie met de Master in de audiovisuele kunsten) van *de andere afstudeerrichtingen* is een geslaagd concept. De commissie heeft de cursussen ingekeken en vindt dat verscheidene cursussen van *assistentie* aan actualisering toe zijn. Dat geldt ook voor de afstudeerrichtingen *beeld, geluid, montage*, die tevens geadviseerd worden het template voor de hardcopycursussen te standaardiseren.

Beoordeling en toetsing

De commissie stelt vast dat de beoordeling van de theoretische opleidingsonderdelen gebeurt aan de hand van schriftelijke en mondelinge examens. Het stageverslag geldt ook als bachelorproef. Daarnaast wordt er een eindwerk gemaakt. De commissie is positief over de stage- en eindwerkbeoordeling en de regelmatige toetsing van de praktijkonderdelen in *alle* afstudeerrichtingen. Ze waardeert dat het personeel vorming gekregen heeft rond criteriumgericht interview en objectieve observatietechnieken om de kwaliteit van de toetsing te verhogen. De commissie heeft echter tijdens haar bezoek bij het inkijken van de beoordeling van stages, praktijkwerken en examenvragen vastgesteld dat de relatie tussen competenties en evaluaties niet geconcretiseerd is. De commissie beveelt de dienst onderwijsontwikkeling aan de opleiding te ondersteunen bij het competentiegericht evalueren. Uit de beantwoording van de vragen blijkt dat het eindwerk altijd een artistiek werk is. Hierover vindt mondelinge reflectie plaats tijdens een eindgesprek. Bij *audiovisuele assistentie* en *podiumtechnieken* wordt dit aangevuld met een scriptie. Bij *beeld-geluid-montage* wordt dat aangevuld met een bachelorproefdossier. Het stageverslag gold alleen voor *audiovisuele assistentie* als bachelorproef, maar is nu vervangen door de scriptie als bachelorproef. Bij *podiumtechnieken* maken stage en –verslag deel uit van de bachelorproef die voor 1/3 deel uitmaken van het eindcijfer.

Toelatingsvoorwaarden

De toelatingsvoorwaarden voor de opleiding liggen vast in de algemene onderwijsregeling van de hogeschool en zijn de decretaal bepaalde voorwaarden. De commissie stelt vast dat *assistentie* en *podiumkunsten* op basis van een oriënteringsproef een juiste en gecorrigeer-

Pagina 5 van 10 de instroom kennen. Voor *alle* afstudeerrichtingen zal met de overgang naar het studiegebied audiovisuele kunsten, een toelatingsproef georganiseerd worden in 2013 die moet zorgen voor een kleinere, maar kwalitatief betere instroom. De studenten van de opleiding kunnen via een schakelprogramma instromen naar de master. Voor studenten van andere opleidingen gelden EVC- en EVK-procedures onder verantwoordelijkheid van het departement.

Inzet van het personeel

Kwaliteit personeel

Het docententeam vormt volgens de commissie een gemotiveerde, coherente, geëngageerde groep. Het frequent gebruik van gastdocenten is volgens de commissie positief. Ze vraagt aandacht voor gestructureerde functioneringsgesprekken, voor overleg tussen personeel en directie en een meer actieve didactische begeleiding.

Professionele gerichtheid

De commissie kon in de gesprekken vaststellen dat een aantal docenten nog actief is in het werkveld. Andere docenten hebben in het verleden professionele ervaring opgedaan. Vakinhoudelijke professionalisering gebeurt op voorstel van de individuele docent. Voor een groot deel gebeurt dit echter doordat veel docenten actief zijn in het werkveld.

Kwantiteit personeel

De docent-studentratio van 1:17 voor *assistentie* en *podiumtechnieken* is volgens de commissie positief, evenals de ratio van 1:19 voor *beeld*, *geluid* en *montage*. Voor *podiumtechnieken* is er te weinig technisch-ondersteunend personeel.

Voorzieningen

De opleiding is verspreid over de campussen Dansaertstraat, Sonart en de Bottelarij. Ter vervanging van de locatie Sonart zal er volgens de directie een nieuw gebouw op de campus Nijverheidskaai opgetrokken worden. Voor de locatie Dansaertstraat waar de afstudeerrichting *audiovisuele assistentie* gebruik van maakt, bestaat een nieuwbouwplan, waarvan de commissie kennis heeft genomen.

Uit de beantwoording van de aanvullende vragen blijkt dat de locatie Sonart op 31 december 2012 verlaten is, dat de opleiding vanaf dat moment intrek heeft genomen in de locatie aan de Dansaertstraat die in 2012-2013 verbouwd is.

De kwaliteit van de huidige structuur van de Bottelarij, waar de afstudeerrichting *podiumtechnieken* gebruik van maakt is onveilig en niet conform de geldende regels.

Uit de beantwoording van de vragen blijkt dat de Bottelarij inmiddels al deels is opgeknapt en in de komende jaren nog verder verbouwd zal worden. Binnen vijf jaar zal de opleiding podiumtechnieken verhuizen naar de reeds bestaande locatie aan de Nijverheidskaai.

De commissie vraagt een ruimere werkplek met moderne randapparatuur te organiseren voor de afstudeerrichting *assistentie* op beide locaties Dansaertstraat en Sonart. *Podiumtechnieken* beschikt over weinig en oud materiaal en maakt gebruik van gratis materiaal van bedrijven, waardoor workshops soms uitgesteld moeten worden.

Het onderdeel *film* beschikt momenteel over state-of-the-art infrastructuur. De *montageafdeling* zou volgens de opleiding aan een nieuwe investeringsronde toe zijn. De studenten beaamden in de gesprekken dat de voorzieningen voor montage erg beperkt zijn.

Uit de beantwoording van de aanvullende vragen blijkt dat bij de meest recente verbouwingen de apparatuur ook voor de radio-, geluids- en montageafdeling verder is vernieuwd. De instelling heeft een jaarlijks budget gereserveerd voor de vernieuwing en aanvulling van de bestaande middelen.

Pagina 6 van 10 Het departement wijst studenten door naar andere bibliotheken zoals de cinemateek, de universiteitsbibliotheek van de VUB en de hoofdstedelijke bibliotheek. Dat de opleiding niet over een bibliotheek beschikt is volgens de commissie een zwak punt. Uit de beantwoording van de vragen blijkt dat de opleiding in oktober 2014 zal beschikken over een eigen actuele mediatheek.

Studiebegeleiding

De opleiding voorziet op excellente wijze in diverse studiebegeleidingsactiviteiten.

Interne kwaliteitszorg

Evaluatie resultaten

Een formeel kwaliteitsbeleid is nog niet opgestart binnen de opleiding. Op het moment van het bezoek zocht de opleiding vooral informeel input bij studenten, docenten en werkveld. Naast de verschillende jaarlijkse studentenbevragingen werd er eenmaal een alumni-enquête afgenomen maar voor beide typen bevraging was de respons te beperkt om conclusies aan te kunnen koppelen. Ook de kwaliteit van de enquêtes is voor verbetering vatbaar. De commissie adviseert een andere vorm van betrokkenheid, zoals een resonantiegroep, te organiseren.

Maatregelen tot verbetering

De commissie stelt vast dat het departement naar aanleiding van het vorige visitatierapport bijsturingen heeft doorgevoerd. De resultaten van studentenenquêtes worden echter niet gehanteerd om in een team tot structurele bijsturingen te komen. Verbeteringen worden voornamelijk doorgevoerd via informele informatie of op individueel initiatief.

Betrekken belanghebbenden

Studenten en medewerkers zijn vertegenwoordigd in diverse organen, maar de commissie kreeg de indruk dat deze vertegenwoordiging niet altijd resultaten kan opleveren. Het departement en de hogeschool moeten meer betrokkenheid van docenten toestaan bij het groter geheel. De commissie heeft vastgesteld dat het werkveld en de alumni vooral op informele basis betrokken zijn bij de opleiding. De opleiding heeft geen resonantiegroep. De commissie beveelt aan die te vormen.

De commissie heeft voor het facet 'maatregelen tot verbetering' het oordeel 'onvoldoende' gegeven. Zij maakt een positieve afweging van het onderwerp 'kwaliteitszorg' omdat ze vaststelt dat er een wil is om de kwaliteit te verbeteren en dat er deskundigheid is onder de docenten om dit aan te pakken. De hogeschool dient echter een manier te vinden dit te formaliseren.

De NVAO volgt de commissie in deze afweging.

Resultaten

De commissie vindt de kwaliteit van de afgestudeerden van het vereiste professioneel niveau. De eindwerken die de commissie gezien heeft, bewijzen dit. De commissie heeft geen cijfers over tewerkstelling gevonden, wel een lijst met de tewerkstelling van *podiumtechnieken*. Uit de reacties tijdens de gesprekken blijkt tewerkstelling in de sector geen probleem te zijn, hoewel die tewerkstelling niet steeds op het niveau is dat de student verwacht.

Pagina 7 van 10 *Conclusie*

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd.

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	OOORDEEL	FACET	OOORDEEL (AA)	OOORDEEL (PT)	OOORDEEL (B,G,M)
1 Doelstellingen opleiding	V	1.1 niveau en oriëntatie	G	G	G
		1.2 domeinspecifieke eisen	V	G	V
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	G	G	V
		2.2 relatie doelstellingen - programma	V	V	V
		2.3 samenhang programma	V	G	V
		2.4 studielast	V	V	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	G	G	V
		2.6 studieomvang	Oké	Oké	Oké
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	V	G	V
		2.8 beoordeling en toetsing	V	V	V
		2.9 masterproef	nvt	nvt	nvt
3 Inzet van personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	G	G	G
		3.2 kwantiteit	V	V	V
		3.3 kwaliteit	V	V	V
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	V	V	V
		4.2 studiebegeleiding	E	E	E
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	V	V	V
		5.2 maatregelen tot verbetering	O	O	O
		5.3 betrokkenheid	V	V	V
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	G	G	G
		6.2 onderwijsrendement	G	G	V

Eindoordeel: positief

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	OORDEEL
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

Eindoordeel: positief

6. Besluit¹

betreffende de accreditatie van de Bachelor in de audiovisuele kunsten (professioneel gerichte bachelor) van de Erasmushogeschool Brussel.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en -besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in de audiovisuele kunsten (professioneel gerichte bachelor) van de Erasmushogeschool Brussel goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding met de volgende afstudeerrichtingen die te Brussel wordt georganiseerd: assistentie audiovisueel, podiumkunsten, beeld, geluid, montage.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt, overeenkomstig artikel 60, §2 van het genoemde decreet van 4 april 2003 en gelet op de vervaldatum van het vorige accreditatiebesluit, vanaf de aanvang van het academiejaar 2013-2014 tot en met het einde van het academiejaar 2020-2021.

Den Haag, 11 december 2013

De NVAO,
Voor deze:

Lucien Bollaert
(bestuurder)

¹ Het ontwerp van accreditatierapport en -besluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. De instelling heeft geen gebruik gemaakt van de gelegenheid om te reageren.

Pagina 10 van 10 **Bijlage 1 – Gegevens opleiding**

– naam instelling	Erasmushogeschool Brussel
– adres instelling:	Nijverheidskaai 170 B-1070 BRUSSEL BELGIË
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie, specificatie	Bachelor in de audiovisuele kunsten
– niveau en oriëntatie	professioneel gerichte bachelor
– studieomvang	180 studiepunten
– opleidingsvarianten	
– afstudeerrichtingen:	podiumtechnieken, assistentie audiovisueel, beeld, geluid, montage
– studietraject voor werkstudenten:	nee
– vestiging opleiding	Brussel
– onderwijstaal	Nederlands
– studiegebied	audiovisuele en beeldende kunst *
– bijkomende titel	geen

* De opleiding is het resultaat van de samenvoeging in 2013 van de opleidingen Bachelor in de audiovisuele technieken: assistentie en de Bachelor in de audiovisuele technieken: beeld-geluid-montage. Beide opleidingen waren ondergebracht in het studiegebied industriële wetenschappen en technologie. Deze opleidingen werden omgevormd tot een professionele bacheloropleiding in de audiovisuele kunsten en overgezet naar het studiegebied audiovisuele en beeldende kunst.

In de accreditatieaanvraag met betrekking tot de Bachelor in de audiovisuele technieken: assistentie vermeldt de Erasmushogeschool Brussel de volgende opleidingsvarianten aan te bieden: podiumtechnieken, assistentie audiovisueel.